

**İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM VE ÖĞRETİM YÖNETMELİĞİ
SENATO ESASLARI**

(Bu esaslar İTÜ Senato'sunun 27/07/2006 günlü 434 sayılı toplantısında kabul edilmiş, 22/11/2007 günlü 467 sayılı toplantısında yeniden düzenlenmiştir.)

Madde 1- Senato Esasları, İstanbul Teknik Üniversitesi enstitüleri tarafından yürütülen lisansüstü öğretim programlarına başvuru, kabul ve kayıt ile ilgili genel ve özel koşullara ait uygulama esaslarını, Yükseköğretim Kurumu Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği ile İstanbul Teknik Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nde belirtilmiş ilkeler çerçevesinde tanımlar.

Tanımlar

Madde 2- Bu Esaslarda sözü edilen tanımlar aşağıdaki anlamları ifade eder:

a) **Üniversite:** İstanbul Teknik Üniversitesi'dir.

b) **Senato:** İstanbul Teknik Üniversitesi Senatosu'dur.

c) **Enstitü:** İstanbul Teknik Üniversitesi'ne bağlı lisansüstü eğitim-öğretim yapan enstitülerdir.

d) **Enstitü Kurulu:** Enstitü müdürünün başkanlığında, enstitü müdür yardımcıları ve enstitüde öğretim programları bulunan ve/veya ortak öğretim programı yürüten enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlarından oluşur.

e) **Enstitü Yönetim Kurulu:** Enstitü müdürünün başkanlığında, enstitü müdür yardımcıları, enstitü müdürü tarafından önerilen altı aday arasından enstitü kurulu tarafından üç yıl için seçilen üç öğretim üyesinden oluşur. Boşalan her üyelik için enstitü müdürü tarafından önerilen iki aday arasından enstitü kurulunca seçim yapılır.

f) **Enstitü Anabilim/Anasanat Dalı:** Lisansüstü Eğitim-Öğretim Enstitülerinin Teşkilat ve İşleyiş Yönetmeliğinin beşinci maddesinde enstitü için tanımlanan enstitü anabilim/anasanat dalıdır.

g) **Enstitü Anabilim/Anasanat Dalı Başkanı:** Lisansüstü Eğitim-Öğretim Enstitülerinin Teşkilat ve İşleyiş Yönetmeliğinin beşinci maddesinde tanımlandığı şekilde belirlenir ve lisansüstü düzeydeki eğitim ve öğretimin yürütülmesinden enstitüye karşı sorumludur.

h) **Enstitü Anabilim/Anasanat Dalı Akademik Kurulu:** Enstitü anabilim ya da anasanat dalının, lisansüstü düzeyde ders veren ve/veya tez yöneten, tam zamanlı öğretim üyelerinden ve öğretim görevlilerinden oluşur. Enstitü anabilim/anasanat dalı akademik kurulu, enstitü anabilim/anasanat dalı başkanının çağrısıyla akademik yıl başlamadan, yılda en az bir kez toplanır ve ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı programlarının planlanması ve uygulanmasında enstitü anabilim/anasanat dalı başkanına görüş bildirir. Tek programı olan enstitü anabilim dallarında enstitü anabilim/anasanat dalı akademik kurulu, enstitü anabilim/anasanat dalı başkanının çağrısıyla her yarıyılıda en az bir kez toplanır ve ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı programlarının planlanması ve uygulanmasında enstitü anabilim/anasanat dalı başkanına görüş bildirir.

i) **Öğretim:** Yönetmelikteki tüm eğitim öğretim etkinliklerini tanımlar.

j) **Akademik Yarıyıl:** Senato tarafından kabul edilen bir akademik takvim yarıyılıdır.

k) **Program:** Yüksek lisans, doktora veya sanatta yeterlik unvanlarına yönelik belirli sayıda ve belirli içerikte zorunlu ve seçmeli dersler ile doktora yeterlik/sanatta ön yeterlik sınavı, tez ve uygulamalarından oluşur.

l) **Lisansüstü İkinci Öğretim Programı:** Mesai saatleri dışında yapılan, ücreti üniversite tarafından

belirlenen öğretim programıdır.

m) Tez: Yüksek lisans tezi, doktora tezi /sanatta yeterlik tezi ve uygulaması.

o) Kredi: Kredili bir lisansüstü dersinin yarıyıl kredi değeri; bir yarıyıl devam eden bir dersin haftalık teorik ders saatinin tamamı ile haftalık uygulama, atölye çalışması ya da laboratuvar saatinin yarısının toplamıdır.

n) Program Akademik Kurulu: Aynı enstitü anabilim/anasanat dalında birden çok program olduğu durumlarda her program için kurulur, enstitü anabilim/anasanat dalı başkanının çağrısıyla her yarıyıl en az bir kez toplanır. Tek programlı enstitü anabilim/anasanat dallarında program akademik kurulunun yerini enstitü anabilim/anasanat dalı akademik kurulu alır. O programda lisansüstü düzeyde ders veren ve/veya tez yöneten, üniversitedeki tam zamanlı öğretim üyelerinden ve öğretim görevlilerinden oluşur. Kurul başkanlığını program koordinatörü seçilinceye/atanıncaya kadar enstitü anabilim/anasanat dalı başkanı yürütür. Program akademik kurulu, ilgili programın hedeflerinin belirlenmesini, planlanmasını ve uygulanmasını sağlar.

p) Program Yürütme Kurulu: Üç veya beş kişiden oluşan ve üç yıl süreyle görev yapmak üzere kurulan bu kurul ilgili lisansüstü programın yürütülmesinden sorumludur. Program akademik kurulu, program yürütme kurulunun üye sayısına karar verir ve kendi üyeleri arasından bu sayının iki katı kadar aday belirleyerek enstitü anabilim/anasanat dalı başkanına sunar. Enstitü anabilim/anasanat dalı başkanı belirlenen bu adaylar arasından bir koordinatör ve en az iki üyeden oluşan program yürütme kurulunu kurar ve enstitüye sunar.

q) Program Koordinatörü: Program akademik kuruluna ve yürütme kuruluna başkanlık eden öğretim üyesidir.

r) Danışman: Enstitüde kayıtlı öğrenciye ders ve tez (yüksek lisans tezi, doktora tezi, sanatta yeterlik tezi ve uygulaması) çalışması dönemlerinde rehberlik etmek üzere enstitü yönetim kurulu tarafından atanan öğretim elemanı.

s) Eş Danışman: Tez çalışmasının niteliğinin gerektirdiği durumlarda atanan ikinci danışman.

t) Öğrenci Kabul Komisyonu: Her akademik yarıyıl öncesi program yürütme kurulu ve enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığınca önerilen ve enstitü yönetim kurulu kararıyla onaylanan İstanbul Teknik Üniversitesi öğretim üyeleri içinden seçilen en az üç asıl ve iki yedek öğretim üyesi ve/veya öğretim görevlisinden oluşur. Bir enstitü anabilim/anasanat dalında yürütülen her bir lisansüstü programı için ayrı bir Öğrenci Kabul Komisyonu kurulur.

u) Doktora Yeterlik/Sanatta Ön Yeterlik Komitesi: Program yürütme kurulunun önerisi enstitü anabilim/anasanat dalı başkanının uygun görüşü ve Enstitü Yönetim Kurulunun onayı ile kurulan, üç yıl süreyle görev yapan, İstanbul Teknik Üniversitesi öğretim üyeleri içinden seçilen beş üyeden oluşan ve yeterlik/ön yeterlik sınavlarını düzenleyen ve yürüten komitedir.

Lisansüstü Programlara Başvuru, Kabul ve Kayıt

Başvuru

Madde 3- Yüksek lisans programlarına bir lisans diploması olanlar ile lisans eğitimini başarıyla sürdüren ancak o dönem sonunda mezun olabilecek durumundaki öğrenciler; doktora/sanatta yeterlik programlarına ise bir yüksek lisans diplomasına veya bu senato esaslarında belirtilen koşulları sağlayan lisans diplomasına sahip olanlar başvurabilir.

Başvurduğu yarıyıl lisans diploması olmayan bir öğrenci kayıtlı olduğu yüksek öğretim kurumundan alacağı, o yarıyıl sonunda mezun olabileceğini gösterir belgenin aslını ön kayıt süresi içinde vermek zorundadır.

Dağa önce disiplin suçu nedeniyle yükseköğretim kurumu ile ilişkisi kesilen bir öğrenci, lisansüstü programlara başvuruda bulunamaz. Diğer nedenlerle başvurduğu programdan ilişkisi kesilen bir öğrenci, en az iki akademik yıl geçmeden aynı lisansüstü programına başvuruda bulunamaz.

Madde 4- Lisansüstü başvuruları yılda iki kez (güz ve bahar yarıyılarında) yapılır. Açılacak programlar, kontenjanlar, başvuru ve kabul koşulları, ilgili tarihler Rektörlük tarafından ilan edilir.

Madde 5- Bir öğrenci aynı yarıyıldan en fazla üç farklı programa tercih sırası belirterek başvurabilir. Başvuru ücreti her yıl üniversite yönetim kurulu tarafından belirlenir.

Adaylarda Aranacak Koşullar

Madde 6- Program yürütme kurulu, adaylarda aranacak koşulları belirler ve ilan eder.

a) Lisans derecesi ile doktora/sanatta yeterlik programına kayıt olacak öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamaları en az 3.25 olmak zorundadır. Program yürütme kurulu öğrenci kabulü için daha yüksek puan belirleyebilir.

b) Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitime Giriş Sınavı (ALES) puanları için alt sınırlar ve eşdeğerleri enstitülerin teklifi ve Senato'nun onayı ile her program için farklı olarak belirlenebilir.

c) Başvurulan programın puan türünde olmak üzere ALES puanı lisansüstü programlarına başvuranlar için 55'ten; doktora/sanatta yeterlik programlarına lisans diploması ile başvuranlar için 70'ten az olamaz.

d) Uluslararası düzeyde kabul gören GRE ve GMAT puanları ALES eşdeğeri olarak kullanılabilir.

Belirlenen koşullar enstitü anabilim/anasanat dalı başkanının görüşü ile ilgili enstitüye sunulur, Enstitü bu koşulları değerlendirdikten sonra onaylanmak üzere Senato'ya gönderir.

Madde 7- Enstitü anabilim/anasanat dalı başkanının her akademik yarıyıl öncesinde ilgili program yürütme kurulunun görüşünü alarak açılacak olan programları, kontenjanları ve öğrenci kabulü ile ilgili değerlendirme ölçütlerini belirler, tek disiplinli programlarda ilgili dekanlığın görüşünü de alarak bağlı olduğu enstitüye sunar. Enstitü yönetim kurulunca değerlendirilen kontenjanlar onaylanmak üzere üniversite yönetim kuruluna sunulur.

Madde 8- Başvurular, ilan edilen tarihlerde öğrenci işleri daire başkanlığına yapılır. Öğrenci başvuru sayısı kadar dosya hazırlayarak öğrenci işleri daire başkanlığına teslim eder. Başvurular elektronik ortamda yapılır, ayrıca talep edilen belgelerin tümünün kabul işlemleri başlamadan önce öğrenci işleri daire başkanlığına elden ulaştırılması gereklidir.

Başvuru dosyasında aşağıdaki belgeler bulunmalıdır:

- Diploma veya çıkış belgesi (henüz mezun olmamış öğrencilerden başvurduğu yarıyıl sonunda mezun olabileceğini gösterir belge). Bu belgelerin aslı gösterilmek koşuluyla fotokopisi verilebilir.
- Mezun olduğu/olacağı yüksek öğretim kurumlarından alınmış olan tüm dersleri ve notları gösterir belgelerin aslı.
- Doktora/sanatta yeterlik programına başvuran öğrenci için başvurduğu programın bir öğretim üyesinden kendisine danışman olabileceğine ilişkin bir belge. (program yürütme kurulu kararına bağlı olarak bu belge istenmeyebilir.)
- Mezun olduğu/olacağı kurumdaki disiplin durumunu gösterir belge.
- ALES sınav sonuç belgesi.
- Varsa İngilizce yeterlik belgesi. (doktora/sanatta yeterlik programları için gereklidir)
- İki referans mektubu.
- Tam doldurulmuş başvuru formu.

- Başvuru ücretinin yatırıldığı gösterir belge.

Başvuruların Değerlendirilmesi

Madde 9- Başvuru dosyaları değerlendirilmek üzere program yürütme kuruluna iletilir.

İngilizce Yeterlik

Madde 10- Adayın İngilizceden yeterli sayılabilmesi için, en az olmak koşuluyla,

- Üniversiteler arası Kurul Yabancı Dil Sınavı ÜDS' den 65,
- Kamu Personeli Yabancı Dil sınavı KPDS' den 65,
- İnternet ortamındaki TOEFL' dan 65,
- Klasik TOEFL' dan 513,
- Bilgisayar ortamındaki TOEFL' dan 183,
- IELTS' in her bölümünden 6.0,

alması gerekir. Yüksek Lisans başvurularında İTÜ İngilizce Yeterlilik Sınavından 65 ve üstü puan alan adaylar da İngilizceden yeterli sayılırlar. Bütün yabancı dil belgelerinin geçerlilik süresi, ait olduğu sınav tarihinden itibaren iki yıldır.

Madde 11- Yüksek lisans programına kayıt hakkı elde ettiği halde kayıt tarihine kadar Madde 10'da belirtilen İngilizce yeterlik koşullarını yerine getiremeyen öğrencilere, öğrencilik haklarından yararlanabilecekleri en çok bir takvim yılı süre verilir. Bu süre yüksek lisans programı süresinden sayılmaz. Verilen süre içerisinde İngilizce yeterliğini kanıtlayan öğrenci öğrenimine başlar, başarılı olamayanların enstitü ile ilişkisi kesilir.

Kabul ve Kayıt

Madde 12- Lisansüstü eğitim-öğretimine başlayacak öğrencilerin kabul ve kayıt işlemleri Senato tarafından belirlenen akademik takvime göre yürütülür. Kabul işlemleri aşağıdaki şekilde yapılır:

- Lisansüstü eğitim-öğretimi için başvuran adaylar, program yürütme kurulu tarafından belirlenen ve enstitü yönetim kurulu tarafından onaylanan ölçütlere göre programın öğrenci kabul komisyonu tarafından değerlendirilir. Komisyon, öğrencinin dosya içeriğini ve başvurduğu program için gerekli bilgi altyapısına sahip olup olmadığı gibi konuları inceler ve öğrenciyi mülakata alır. ALES puanının ağırlığı %50'den az olmamak koşuluyla lisans ve/veya yüksek lisans ağırlıklı genel not ortalamalarını, mülakat sonuçlarını, gerekli durumlarda program yürütme kurulunun belirlediği ek değerlendirme ölçütlerini dikkate alarak adayları sıralar. Kontenjanı gözeterek asıl ve yedek adayların listesini belirler, değerlendirme kriterleri ile birlikte ilan eder. Öğrenciler, tercih sıraları göz önüne alınarak öğrenci işleri daire başkanlığı tarafından programlara yerleştirilir ve sonuçlar ilan edilir.
- Mezuniyet ortalamasının kayıt kabulü için bir ön şart olması durumunda; müracaat sırasında henüz mezun olmamış olan son sınıf öğrencilerinin, program yürütme kurulu tarafından belirlenen mezuniyet ortalamasını sağladığını, mülakat sırasında öğrenci kabul komisyonuna belgelemesi gereklidir.
- Öğrenciler akademik takvimde belirlenen süreler içinde kayıtlarını yaptırırlar. Asıl ve yedek listelerden kayıt yaptıran öğrencilerin sayısı sürenin bitiminde program kontenjanının altında kalsa bile ek kayıt yapılamaz.

Yüksek Lisans ve Doktora / Sanatta Yeterlik Arasındaki Geçişler

Madde 13-

- Tezli yüksek lisans programındaki gerekli bütün kredilerini tamamlayan ve ağırlıklı not ortalaması en az 3.75 olan öğrenci, Science Citation Index veya Social Science Citation Index'te yer alan dergilerde

yayımlanmış veya yayına kabul edilmiş bir adet makaleye sahip olduğu takdirde danışmanın da olumlu görüşü ile doktora/sanatta yeterlik programlarına geçiş için başvurabilir.

- Öğrencinin kabul ve intibakı program yürütme kurulunun önerisi, enstitü anabilim/anasanat dalı başkanının görüşü ve enstitü yönetim kurulu kararı ile kontenjanlara bakılmaksızın yapılır.
- Bu şekilde doktora/sanatta yeterlik öğretimine başlamış olan öğrenci, program yürütme kurulunun ve danışmanın uygun görüşü ile yeniden yüksek lisans programına dönebilir. Bu durumda yüksek lisans diploması alabilmek için en çok iki yarıyıl içinde hazırladığı yüksek lisans tezini sunmak zorundadır.

Madde 14-

- Doktora/sanatta yeterlik programına lisans derecesi ile kabul edilmiş ve en az 24 kredilik dersini başarı ile tamamlamış olan öğrenci isterse aynı enstitü anabilim/anasanat dalındaki yüksek lisans programına geçiş yapabilir.
- Bu öğrenci yüksek lisans diploması alabilmek için geçmek istediği yüksek lisans programının tüm koşullarını sağlamış olmalıdır.

Bilimsel Hazırlık Programlarına Öğrenci Kabulü

Madde 15- Nitelikleri "İTÜ Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği" Madde 11'de belirtilen adaylara, ilgili program yürütme kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile lisansüstü bilimsel hazırlık programı uygulanabilir. Bilimsel hazırlık programında aşağıdaki koşullar geçerlidir.

a) Bilimsel hazırlık programlarında alınması zorunlu dersler, ilgili lisansüstü programını tamamlamak için gerekli görülen derslerin yerine geçemez. Ancak, hazırlık programındaki bir öğrenci, hazırlık derslerinin yanı sıra ilgili program yürütme kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile lisansüstü programa yönelik en çok iki dersi kredili olarak alabilir.

b) Bilimsel hazırlık dersleri kredisiz olarak alınır ve bu dersler için "İTÜ Lisans Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği" hükümleri uygulanır. Ancak her dersin başarı notu en az **CC** olmalıdır. Lisans eğitiminde "koşullu geçer" notları olan (**DD** ve **DC**) lisansüstü bilimsel hazırlık programında başarısız olarak değerlendirilir.

c) Bilimsel hazırlık programında geçirilecek süre (güz ve bahar akademik yarıyılları ile yaz öğretimini kapsayan) en çok bir takvim yılıdır, yüksek lisans, doktora/sanatta yeterlik programı sürelerine dahil edilmez, dönem izinleri dışında uzatılamaz. Bu süre içinde bilimsel hazırlık programını tamamlayamayan öğrencinin enstitü ile ilişkisi kesilir.

Özel Öğrenci Kabulü

Madde 16- Bir yükseköğretim kurumu mezunu veya öğrencisi olup, belirli bir konuda bilgisini arttırmak isteyenler özel öğrenci olarak kabul edilebilir.

a) Özel öğrenci, program yürütme kurulunun önerisi, dersi veren öğretim üyesinin, enstitü anabilim/anasanat dalı başkanının ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile lisansüstü derslere kabul edilir.

b) Özel öğrencilik süresinde bir sınırlama yoktur. Bir dönemden fazla ders almak isteyen öğrenci her akademik yarıyıl başında kaydını yeniler. İngilizce verilen derslere kayıt yaptırmak isteyen öğrenci, Madde 9'da belirtilen İngilizce yeterliğini gösterir belgelerden birine sahip olmalıdır. Özel öğrenci tez çalışması yapamaz.

c) Özel öğrenci olarak alınacak dersler ücretli olup, ödenecek ücret her yıl üniversite yönetim kurulu tarafından belirlenir.

d) Özel öğrenci olmak, İstanbul Teknik Üniversitesi'nin herhangi bir lisansüstü programına kayıt hakkı vermez.

Özel öğrenci, normal öğrencilik haklarından yararlanamaz, ancak akademik olanaklardan yararlanabilir.

e) Özel öğrenci, İTÜ Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliğine ve Senato Esaslarına uyar. Bu öğrenciye dönem sonunda başarı durumunu gösteren bir belge verilir.

Yatay Geçiş Yolu İle Öğrenci Kabulü

Yüksek Lisans Programında Yatay Geçiş

Madde 17-

- Bulunduğu yüksek lisans programında en az bir yarıyılı tamamlamış ve genel ağırlıklı not ortalaması en az 3.00 olan öğrenci İTÜ lisansüstü programlarına yatay geçiş yapabilir.
- Yüksek lisans eğitim-öğretim programlarında yalnız ders aşamasında olan öğrenciler yatay geçiş için başvurabilirler.
- Yatay geçiş başvuruları öğrencilerin not ortalamaları ve geldikleri yüksek öğretim kurumları göz önüne alınarak değerlendirilir. Program yürütme kurulunun ve enstitü anabilim/anasanat dalı başkanının olumlu görüşü ve enstitü yönetim kurulu kararı ile sonuçlandırılır.
- İTÜ içindeki veya dışındaki bir yüksek lisans programında en az BB ile başarılı olmuş olan ve eşdeğerliği kabul edilen derslerin kredi toplamı (başka bir diploma için kullanılmamış olma koşulu ile) yatay geçiş yapılan programın toplam kredisinin yarısından fazla olamaz.
- Öğrenciye İTÜ'deki yüksek lisans eğitimi için verilecek süre ile öğrencinin değişik kurumlarda yüksek lisans eğitiminde geçirdiği sürenin toplamı İTÜ yönetmeliklerinde yüksek lisans öğrencilerine verilen azami yasal süreden fazla olamaz.
- Program yürütme kurulu tarafından eşdeğerliliği kabul edilen ve enstitü yönetim kurulu tarafından geçerliliği onaylanan derslerden diğer kurumda alınan notlar öğrencinin not çizelgesinde M (MUAF) olarak gösterilir.
- Tezsiz bir programdan tezli bir programa yatay geçiş yapılamaz.

Doktora/Sanatta Yeterlik Programlarında Yatay Geçiş

Madde 18-

- Bulunduğu doktora/sanatta yeterlik programında en az bir yarıyılı tamamlamış ve genel ağırlıklı not ortalaması en az 3.25 olan öğrenci İTÜ doktora/sanatta yeterlik programlarına yatay geçiş yapabilir.
- Yatay geçiş başvuruları öğrencilerin not ortalamaları ve geldikleri yüksek öğretim kurumları göz önüne alınarak değerlendirilir. Program yürütme kurulunun ve enstitü anabilim/anasanat dalı başkanının olumlu görüşü ve enstitü yönetim kurulu kararı ile sonuçlandırılır.
- Öğrenciye İTÜ'deki doktora/sanatta yeterlik eğitimi için verilecek süre ile öğrencinin değişik kurumlarda doktora/sanatta yeterlik eğitiminde geçirdiği sürenin toplamı İTÜ yönetmeliklerinde doktora/sanatta yeterlik öğrencilerine verilen azami yasal süreden fazla olamaz.
- Yeterliliğin İTÜ'den alınması esastır.
- Diğer kurumda alınan, program yürütme kurulu tarafından eşdeğerliliği kabul edilen, enstitü yönetim kurulu tarafından geçerliliği onaylanan ve en az BB ile başarılı olmuş olan derslerin notları öğrencinin not çizelgesine M (MUAF) olarak geçer.

Yurtdışı Kurumlardan Yatay Geçiş

Madde 19- Eşdeğerliliği Yükseköğretim Kurulu tarafından tanınmış yurt dışındaki bir yüksek öğretim kurumunun lisansüstü programında en az bir yarıyılı tamamlamış başarılı bir öğrenci İTÜ lisansüstü programlarına yatay geçiş için başvurabilir. Öğrencinin başvurusu program yürütme kurulunun ve enstitü anabilim/anasanat dalı başkanının olumlu görüşü ve enstitü yönetim kurulu kararı ile sonuçlandırılır.

Kesin Kayıt ve Kayıt Yenileme

Madde 20- Kabul edilen adayın kesin kaydı bütün belgelerin teslim edilmesinden sonra enstitü yönetim kurulu kararı ile yapılır. Aday, ilan edilen süre içinde kesin kaydını yaptırmadığı takdirde, lisansüstü öğrencilik hakkını kaybeder. Danışmanı atanmamış olan öğrencilerin ilk yarıyıl derslerine kayıtları program koordinatörü ile birlikte yapılır.

Madde 21- Öğrenciler, ders ve tez aşamasında her akademik yarıyıl/dönem, akademik takvimde belirlenen süre içinde kayıtlarını yenilemek zorundadır. Lisansüstü eğitiminde kayıt yenileme; öğretim harcı yatırılarak ve ders alma aşamasında ders(ler)e, tez aşamasında ise teze ve uzmanlık alan dersine kayıt yapılarak gerçekleştirilir.

Madde 22- Öğrenci, akademik takvimde belirlenen süreler içinde danışmanın onayını alarak ders değişikliği yapabilir. Öğrenci, bir yarıyıld/dönemde yalnız bir dersten çekilebilir. Öğrencinin kayıtlı olduğu programın süresi boyunca çekilebileceği toplam ders sayısı:

- Tezli yüksek lisans öğrencileri için en çok iki,
- Tezsiz yüksek lisans öğrencileri için en çok üç,
- Doktora/sanatta yeterlik öğrencileri için en çok iki,
- Lisans eğitiminden doktora/sanatta yeterlik programa kabul edilen öğrenciler için en çok dördür.

Madde 23- Kayıt süresi sonunda, bir derse kayıtlı öğrenci sayısı üçten az ise ders o dönem için kapatılır. Ancak bu durumda program yürütme kurulunun gerekçeli önerisi, enstitü anabilim/anasanat dalı başkanının uygun görüşü ve enstitü yönetim kurulunun onayıyla ders açık kalabilir.

İzin ve Hakların Saklı Tutulması

Madde 24- Enstitü yönetim kurulu kararı ve Yükseköğretim Kurulu tarafından tespit edilen haklı ve geçerli nedenler ile öğrenciye en çok iki yarıyıl süre ile izin verilebilir. Bu durumda izin için başvurunun, nedenlerinin açıklanması ve belgelenmesinin kayıt işlemleri tamamlandıktan itibaren bir ay içinde yapılması zorunludur. İzinli sayılan öğrenci öğrenimine devam edemez ve izinli olduğu yarıyılı izleyen sınav dönemindeki yarıyıl sonu sınavlarına giremez.

Madde 25- Hastalık, doğal afetler, tutukluluk, mahkumiyet ve askerlik tecilinin kaldırılması gibi önceden görülemeyen ve bilinmeyen nedenlerle yarıyıl süresi içinde de izin verilebilir. Belirtilen sebeplerin sınav döneminde ortaya çıkması halinde, aynı yolda işlem yapılır. Yarıyıl içinde izin verilmesi halinde, öğrenci yarıyıl başından itibaren izinli sayılır. Bu nedenlerle izin istenilmesi halinde öğrencinin, olayın meydana çıkmasından itibaren en geç on beş gün içinde, enstitüsüne başvurması ve olayı gerekli belgelerle kanıtlaması zorunludur.

Madde 26- Öğrenci, izninin bitiminde, izne ayrıldığı öğretim durumundan başlayarak öğrenciliğe devam eder. Enstitü yönetim kurulu ve Yükseköğretim Kurulunca belirtilen haklı ve geçerli nedenlere dayalı olarak verilen izinler, kararda belirtmek şartıyla öğretim süresinden sayılmaz.

Madde 27- Sağlık Kurulu raporu ile belgelenen ruhsal bozuklukları nedeni ile tüm öğretim süresi içinde devamsızlığı iki yılı aşan öğrenci öğrenimine devam etmek istediği takdirde, yeniden sağlık raporu alması istenir. Bu sağlık raporu, enstitü yönetim kurulu tarafından incelendikten sonra bu öğrencinin öğrenimine devam edip edemeyeceğine karar verilir. Öğrenimine devam edemeyeceklerine karar verilen öğrencinin enstitü ile ilişkisi kesilir.

Dersler

Madde 28- Öğrencinin yüksek lisans öğrenimi süresince almak zorunda olduğu toplam ders kredisinin:

- En az %50'si zorunlu derslerden alınmalıdır.

- En az %30'u İngilizce derslerden alınmalıdır.
- Mühendislik programlarına kayıtlı yüksek lisans öğrencileri en az bir matematik dersi almalıdır.

Madde 29- Öğrencinin doktora/sanatta yeterlik öğrenimi süresince almak zorunda olduğu toplam ders kredisinin:

- En az %50'si 600 kodlu doktora/sanatta yeterlik dersleri içinden seçilmelidir.
- En az %30'u İngilizce derslerden alınmalıdır.
- Lisans derecesiyle doktora/sanatta yeterlik programına kabul edilmiş öğrenciler, almak zorunda oldukları toplam ders kredisinin en az %25'ini yüksek lisans programının zorunlu derslerinden ve en az %25'ini 600 kodlu doktora/sanatta yeterlik dersleri içinden seçmelidir.

Yüksek Lisans Seminer Dersi

Madde 30- Seminer dersindeki seminerler, öğretim elemanları, çağrılı konuşmacılar ve derse kayıtlı öğrenciler tarafından verilir. Enstitü anabilim/anasanat dalı başkanı tarafından atanan seminer koordinatörü bir yarıyıl boyunca haftada bir kez yapılan seminer dersinin yürütülmesinden sorumludur.

- Bu ders kredisiz olup, güz ve/veya bahar yarıyıllarında haftada iki saat (2+0) olarak düzenlenir.
- Seminer koordinatörü, öğrencinin danışmanı ve program yürütme kurulunun görevlendireceği, seminer konusu ile ilgili bir öğretim üyesi/görevlisi öğrenci sunumlarına katılır ve sunuş bakımından başarılı/başarısız olarak değerlendirir.
- Her öğrenci en az bir seminer dersine kayıt olmalı ve en az bir sunuş yapmalıdır. Bu sunuş tezi ile ilgili de olabilir. Seminer koordinatörü öğrencileri devam bakımından değerlendirir.

Uzmanlık Alan Dersleri

Madde 31- Uzmanlık alan dersleri tez aşamasındaki yüksek lisans ve doktora/sanatta yeterlik öğrencileri için danışmanları tarafından açılan kredisiz derslerdir. Danışman, yüksek lisans ve doktora/sanatta yeterlik öğrencileri için biri yüksek lisans uzmanlık alan dersi ve diğeri doktora/sanatta yeterlik uzmanlık alan dersi olmak üzere iki ayrı uzmanlık alan dersi açar. Bir danışman farklı enstitülerde danışmanlık yapıyor olsa dahi her yarıyıl bir yüksek lisans ve bir doktora/sanatta yeterlik uzmanlık alan dersinden fazlasını açamaz.

- Tez kaydı yaptıran öğrenci, danışmanı tarafından açılan bu derslere de kayıt yaptırmak zorundadır. Bu dersler yıl boyunca ve akademik yarıyıldardan bağımsız olarak teze kayıtlı öğrencilerin mezuniyetine kadar devam eder.
- Uzmanlık alan dersleri, yüksek lisans programlarında (3+0), doktora/sanatta yeterlik programlarında (4+0) olarak düzenlenir.

Öğrenci Başarısının Değerlendirilmesi

Madde 32- Dersi veren öğretim üyesi yarıyıl içi çalışmalarının türlerini, sayısını ve başarı notuna katkısının hangi oranlarda olacağını ve yarıyıl sonu sınavına girebilme koşullarını, derslere kayıtların başlamasından önce program yürütme kuruluna bildirir. Bu koşullar program yürütme kurulunun onayı ve enstitü anabilim/anasanat dalı başkanının uygun görüşü ile kesinleşir ve enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığı tarafından öğrenciye duyurulur ve ilgili enstitüye bildirilir.

Madde 33- Öğrenci bir dersin başarı notuna sonuçların ilan edilmesinden itibaren bir hafta içerisinde itiraz edebilir. İtiraz enstitüye yazılı olarak yapılır. İlgili öğretim üyesi öğrencinin başarı durumunu tekrar değerlendirir ve sonucu en geç bir hafta içerisinde enstitüye bildirir.

Madde 34- Lisansüstü programlarındaki dersler aşağıdaki not sistemine göre değerlendirilir.

BAŞARI NOTU	KATSAYI
AA	4.00
BA	3.50
BB	3.00
CB	2.50
CC	2.00
FF	0.00
VF	0.00
M*	
T*	

*Ortalamaya Katılmayan notlar;

M – (Muaf) Öğrencinin İTÜ dışındaki üniversitelerden aldığı ve ilgili enstitü yönetim kurulu tarafından kabul edilen dersler için kullanılan işarettir.
T – (Terk) Öğrencilerin kayıtlı buldukları bir dersten İTÜ Lisans Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin 14 üncü maddesinde belirtilen süre içerisinde çekildiklerini gösteren işarettir.

Madde 35- Lisansüstü öğreniminde öğrencinin bir dersten başarılı sayılabilmesi için yarıyıl sonu başarı notunun en az CC olması gerekir. CB ve CC "koşullu geçer" yarıyıl sonu notlarıdır. Yarıyıl sonu başarı notu VF veya FF olan öğrenci o dersten başarısız sayılır.

Madde 36- Yarıyıl sonu sınavına giremeyen ve mazereti ilgili enstitü yönetim kurulu tarafından kabul edilen öğrenci yarıyıl sonu sınavlarını izleyen hafta içinde yapılacak yarıyıl sonu mazeret sınavına girebilir. Yarıyıl sonu mazeret sınavında bir dersin başarı notu en fazla CB olabilir.

Madde 37- Ağırlıklı genel not ortalaması, derslerin her birinden elde edilen başarı notuyla o dersin kredisinin çarpılması ile elde edilecek sayılar toplamının krediler toplamına bölünmesi ile elde edilen değerdir. Bölme sonucu noktadan sonra iki hane yürütülüp yuvarlatılarak belirlenir.

Madde 38- Ağırlıklı genel not ortalamasını yükseltmek isteyen öğrenci ders alma süresi içinde aldığı dersleri tekrar alabilir. Tekrarlanan dersler için son alınan not geçerlidir. Öğrenim süresi içinde ağırlıklı genel not ortalamasını istenen düzeye getiremeyen öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.

Lisansüstü Programların Yürütülmesi

Madde 39- Lisansüstü programları İTÜ Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin 7. Maddesi uyarınca üç veya beş kişiden oluşan program yürütme kurulu tarafından yürütülür.

Program Akademik Kurulu, program yürütme kurulunun üye sayısına karar verir ve kendi üyeleri arasından bu sayının iki katı kadar aday belirleyerek enstitü anabilim/anasanat dalı başkanına sunar. Enstitü anabilim/anasanat dalı başkanı belirlenen bu adaylar arasından bir koordinatör ve en az iki üyeden oluşan program yürütme kurulunu kurar ve enstitüye sunar.

Program koordinatörü program yürütme kuruluna başkanlık eder. Program yürütme kurulunun kararları, enstitü anabilim/anasanat dalı başkanının uygun görüşü ve ilgili enstitü yönetim kurulunun onayından sonra yürürlüğe girer. Alınan kararlar, enstitü tarafından enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlıklarına bildirilir.

Madde 40- Programlarda ders verecek öğretim üyelerinin görevlendirmeleri program yürütme kurulunun önerisi, enstitü anabilim/anasanat dalı başkanının ve öğretim üyesinin bağlı olduğu idari birimin uygun görüşü ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile yapılır.

Madde 41- Yeni bir programın açılması ya da programda yapılacak ders değişiklikleri öğretim üyesi, program akademik kurulu, enstitü anabilim/anasanat dalı başkanı, fakülte kurulu, enstitü yönetim kurulu ve enstitü kurulu tarafından önerilebilir. Öneri, enstitü kurulu ve Senato'nun onayı ile gerçekleşir. Görüş mekanizması önerinin yapıldığı kademeye bağlı olarak yukarıda verilen sırayı izler.

Program Yürütme Kurulunun Görev ve Sorumlulukları

Madde 42- Program yürütme kurulları:

- Programları yürütmek için gerekli düzenlemeleri yapar. Ders programını hazırlar ve dersleri verecek öğretim üyelerini belirler, enstitüye iletmek üzere enstitü anabilim/anasanat dalı başkanına sunar.
- Lisansüstü eğitiminin ilk yarıyılında ders seçiminde öğrenciyi yönlendirir, öğrencilerin başvurularını dikkate alarak ve program içinde dengeli bir dağılımı sağlayacak şekilde tez danışmanları önerisini enstitüye iletmek üzere enstitü anabilim/anasanat dalı başkanına sunar.
- Her akademik yıl sonunda programın başarısını değerlendirir ve bir raporla enstitüye iletmek üzere enstitü anabilim/anasanat dalı başkanına sunar.

Doktora Yeterlik Sınavı / Sanatta Ön Yeterlik Sınavı

Madde 43- Doktora yeterlik/sanatta ön yeterlik sınavı, öğrencinin bulunduğu programdaki temel konularda ve doktora/sanatta yeterlik tez çalışması ile ilgili konularda yeterli bilgiye sahip olup olmadığını sınamak amacı ile yapılır. Bu sınavlar doktora yeterlik/sanatta ön yeterlik komitesi tarafından düzenlenir ve yürütülür. Doktora yeterlik/sanatta ön yeterlik komitesi program yürütme kurulunun önerisi enstitü anabilim/anasanat dalı başkanının uygun görüşü ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile kurulan, üç yıl süreyle görev yapan, İstanbul Teknik Üniversitesi öğretim üyeleri içinden seçilen beş üyeden oluşur.

a) Doktora yeterlik/sanatta ön yeterlik komitesinin başkanı, komitede bulunması durumunda ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı başkanıdır. enstitü anabilim/anasanat dalı başkanının komitede bulunmaması durumunda komite kendi içinden bir üyeyi başkan seçer.

b) Komite farklı alanlardaki sınavları hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek amacıyla, en az biri doktora/sanatta ön yeterlik yeterlik komitesi üyesi olmak üzere beş kişiden oluşan sınav jürileri kurabilir. Jüri üyelerinin doktora/sanatta yeterlik derecesine sahip olması gerekir.

c) Yeterlik sınavları yazılı ve sözlü olmak üzere iki bölümden oluşur. Bu sınavlar enstitü yönetim kurulunun belirlediği takvim içinde olmak üzere komitenin ilan ettiği gün ve saatlerde yapılır.

d) Yazılı sınavın kapsamı program yürütme kurulu tarafından belirlenir, enstitü anabilim/anasanat dalı başkanı ve enstitü yönetim kurulu tarafından onaylanarak ilan edilir. Yazılı sınav, her biri en az üç saat olmak üzere iki farklı günde yapılan iki bölümden oluşur. Sanatta yeterlik programlarında, sınav süresi program yürütme kurulu tarafından belirlenir.

e) Sözlü sınav, yazılı sınavın ikinci bölümünü izleyen üç gün içinde yapılır. Sınav süresi en az 45 dakikadır. Jüride bulunmaması durumunda danışman sözlü sınava jüri üyesi olarak davet edilir. Öğrencinin eş danışmanı varsa jüride danışmanlardan sadece biri yer alır.

f) Jüriler sınav sonuçlarını sınavlardan en geç bir gün sonra önerileriyle birlikte doktora yeterlik/sanatta ön yeterlik komitesine iletir. Komite, sınav jürisinden gelen yazılı ve sözlü sınav tutanaklarını değerlendirerek, öğrencinin başarılı veya başarısız olduğuna salt çoğunlukla karar verir. Bu karar enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığı tarafından sınavı izleyen üç gün içinde bir tutanak ile enstitüye bildirilir.

g) Başarısız olan öğrenci bir sonraki dönemde tekrar sınava alınır. Bu sınavda da başarısız olan öğrencinin

doktora/sanatta yeterlik programı ile iliřiđi kesilir.

Doktora/Sanatta Yeterlik Tezi İle İlgili Makale Hazırlanması

Madde 44- Doktora/sanatta yeterlik öğrencisi, tez çalışmasından üretilmiş, en az kendisi ve tez danışmanının yazar olarak yer aldığı bir makaleyi, İTÜ Dergisinin ilgili yazım kurallarına göre hazırlar. Makale, danışmanın ön yazısı ve doktora tezi/sanatta yeterlik ile birlikte enstitüye teslim edilir.

a) Doktora/sanatta yeterlik jürisi makale için bilimsel hakemlik görevini de yürütür. Makale, doktora/sanatta yeterlik tezi ile birlikte bilimsel ve biçimsel yönden incelenmek üzere doktora/sanatta yeterlik jürisine gönderilir. Jüri üyeleri makaleye ilişkin görüşlerini tez hakkındaki kişisel raporları ile birlikte enstitüye iletirler.

b) Enstitü, hakem değerlendirmelerini ve varsa düzeltmeleri öğrenciye bildirir. Öğrenci makaleyi görüşler doğrultusunda düzenleyerek en geç bir ay içerisinde enstitüye yeniden sunar. Jüri gerekli görürse düzeltilmiş makaleyi bir kez daha inceleyebilir.

c) Tez çalışmasından üretilen bir makalesi, doktora/sanatta yeterlik tezi teslim tarihinden önce, İTÜ'nün kabul ettiği uluslararası dergilerde basılmış ya da basılmak üzere kesin kabulü yapılmış olan doktora/sanatta yeterlik öğrencileri, bu makalenin uluslararası yayım ve telif hakkı kurallarına ters düşmeyecek şekilde Türkçe'ye uyarlanmış bir kopyasını, ilgili yazım kurallarına uygun olarak hazırlayıp sunabilir. Bu makale sadece biçimsel olarak değerlendirilir.